

Päivitetty 20.5.2010

"L'Automne Français" - Helsingissä 2010

Suomi esittäytyi näyttävästi Ranskassa keväällä 2008 "100% Finlande en France" - kulttuurivaihtohankkeen aikana. Samanhenkinen ranskalainen kulttuurikokonaisuus toteutetaan alkusyksystä 2010 Helsingissä. Hankkeen nimeksi on annettu "l'Automne français" eli ranskalainen syksy.

Hanke tulee pitkälti perustumaan pääkaupunkiseudulla toimivien tapahtumien, festivaalien ja tekijöiden ohjelmistoihin ja omiin ideoihin, jotka nivotaan yhdeksi kokonaisuudeksi. Kausi alkanee elokuun lopussa Lasipalatsin aukiolle pystytetyllä ranskalaisella torilla ja päättynee lokakuussa Kirjamessuille, jonka tämän vuoden teemamaaksi Ranska on kutsuttu. Monipuolinen ohjelmisto rakentuu festivaaleista, näyttelyistä, vierailuista, teemapäivistä, luennoista yms. oheisen aikataulurungon mukaisesti:

Elokuu

URB festivaali 29.7.- 8.8.2010

Ranskalainen tori Lasipalatsin aukiolla 19.-22.8.2010

Juhlaviikot 20.8.-5.9.2010

Art goes Kapakka festivaali 19.-28.8.2010

Runokuu 27.8.-2.9.2010

Tati-näyttely Postimuseossa 25.8-24.10.2010 (koko kauden)

Jacques Tati juhlanäytökset Bio Rexissä ja Orionissa (säännöllisesti koko syksyn ajan)

Syyskuu

Valokuvaaja Stéphanie Lacomben residenssi Helsingissä 30.8.-10.10.2010

Helsinki Design Week 26.8.-5.9.2010

Helsingin Sarjakuvafestivaalit 10.-12.9.2010

Rakkautta ja Anarkiaa –elokuvasfestivaali 16.-26.9.2010

Ohjelmaa aluekirjastoissa ja kulttuurikeskuksissa (säännöllisesti koko syksyn ajan)

Luentosarja Helsingin Yliopistolla (yhdeksän kertaa torstai-iltaisain koko syksyn ajan)

Lokakuu

Lasten kulttuuriviikko "Ranskalainen visiitti" Espoon kulttuurikeskuksessa 4.-10.10.2010

5-3-1 Uuden ja kokeellisen jongleerauksen festivaali 15.-17.10.2010

Animatricks festivaali 15.-17.10.2010

Les Lumières –valistusajan konsertti ja tanssiaisat 29.10.2010

Night visions kauhuelokuvasfestivaali Maximissa 27.-31.10.2010

Kirjamessut 28.-31.10.2010

Anu Pennasen mediataidenäyttely "Spleen" Kaapelitehtaalla 27.10.-14.11.2010

Liikkeellä Marraskuussa tanssifestivaali 2.-4.11.2010

Etno soi! 10.-14.11.2010

Hanke järjestetään Ranskan kulttuurikeskuksen ja Helsingin kulttuurikeskuksen yhteistyönä. Siihen osallistuvat myös seuraavat yhteistyökumppanit: Lasipalatsin Mediakeskus, Postimuseo, WSOY, Kirjamessut, FILI, Cirko-sirkuksen tiedotuskeskus, Helsingin Yliopisto, KAVA ja Cercle franco-finlandais.

Ohjelma tarkemmin:

URB10 – urbaanin taiteen festivaali 29.7.- 8.8.2010

URB – festivaali on menneinä vuosina esitelty monia keskeisiä ranskalaisia taiteilijoita ja ryhmiä, kuten Käfig, Olympic Starz, Farid Berki, Black Blanc Beur, Cie Hors Série ja Cie Révolution. Ranskalaisen katutanssin korkean taiteellisen tason vuoksi on perusteltua, sekä URB - festivaalin ohjelman, että ranskalaisen kulttuurin syksyn kannalta, sisällyttää ohjelmaan myös vuonna 2010 kiinnostavia ranskalaisesityksiä, Cie Shonen ja Cie Sébastien Ramirez Clash 66 nimisiltä ryhmiltä. Cie Shonen on melko uusi ryhmä ja esitys "Krash Knights" on juuri saanut kantaesityksensä Pariisissa. Cie Sébastien Ramirez, Clash 66 on ryhmä, jota johtaa tanssijana tunnettu Ramirez. Tarkoituksena on rakentaa kahden lyhyemmän teoksen kokonaisuus, joka esitetään kaksi kertaa, joko Kiasma-teatterissa tai Stoassa.

Ranskalainen tori Lasipalatsin aukiolla 19.-22.8.2010

Ranskalainen tori on suunnitteilla Lasipalatsin aukiolle. Sisällöllisesti toritapahtuma tulee keskittymään ruokakulttuuriin. Torimyyjienä nähdään Suomessa toimivia ranskalaisia tai muuten Ranskaan liittyviä yrityksiä, kuten Rézé, Pamplemousse, Eatbest Oy, My French Corner, Naturellement, Frambois ja France-Fromages. Tori mahdollistaa myös erityyppisiä yhteistyökuvioita Lasipalatsissa sijaitsevien tahojen kanssa. Tapahtuman tuottaa Helsingin kaupungin kulttuurikeskus yhteistyössä kaupungin tapahtumayksikön kanssa.

Juhlaviikot 20.8.-5.9.2010

Ranska-teemaan liittyen Juhlaviikkojen ohjelmistosta voi nostaa esiin Les Colporteurs - sirkusryhmän vierailun, Martha Wainwrightin Piaf-illan Huvilassa sekä Saaban kuningatar – nukketeatteriesityksen. Ulkoilmaelokuvateatteri Kinopihan ohjelmaa vielä suunnitellaan. Juhlaviikkojen lopullinen ohjelmisto julkistetaan toukokuun alkupuolella.

Art goes Kapakka festivaali, 19.-28.8.2010

Art goes Kapakka tarjoaa ainutlaatuista ja monipuolista kaupunkikulttuuria Helsingin ravintoloissa, kahviloissa ja klubeissa. Suunnitteilla on esittää ranskalaisia chansoneja eri esiintyjien voimin. Ohjelmisto tarkentuu vasta kesällä.

Runokuu, 27.8.-2.9.2010

Helsingin juhlaviikkojen ohjelmistoon kuuluva monitaiteellinen Runokuu-festivaali järjestetään kuudennen kerran. Festivaalin pääjärjestäjät ovat Helsingin kaupunginkirjasto ja Nuoren Voiman Liitto. Runokuu on Helsingin ainoa kirjallisuusfestivaali, ja se on vakiinnuttanut asemansa sekä suuren yleisön että alan ammattilaisten arvostamana tapahtumana. Runokuu-festivaalia on tuotettu pienellä budjetilla hyvien yhteistyöverkostojen voimin. Ranskalainen painotus tulee näkymään vuoden 2010 ohjelmistossa sekä teemojen että taiteilijavieraiden valinnoissa.

Seuraavia ohjelmaideoita suunnitellaan parhaillaan:

- Ranskalainen kirjailijavieras Huvila-teltan Elävien runoilijoiden iltaan
- Chanson – lyriikka
- Dadaa! Erik Satien musiikista ja ranskalaisesta surrealistisesta ja dadaistisesta runoudesta koostuva ilta
- Runoilta ranskalaisen klassikon ympärille, esim. Baudelaire
- Käännöstyöpaja, suomi-ranska
- flaneerausretkiä kaupungilla

- muotinäytös
- Lapsille surrealistisia runotyöpajoja

Helsinki Design Week 26.8.-5.9.2010

Helsinki Design Week on vuosittainen kaupunkitapahtuma, jonka tarkoitus on tutustuttaa ihmisiä uuden muotoilun ja suunnittelun arkipäivään. Tapahtuma yhdistää eri tahoja yhteistyöhön, tarjoaa mahdollisuuksia harrastajille ja uusille kokemuksille. Ohjelma sisältää erilaisia tapahtumia, kuten seminaareja, näyttelyitä, muotinäytöksiä, juhlia, vierailuja jne. Ranskalainen syksy on otettu huomioon festivaaliohjelmassa. Ohjelma sisältää mm. pariisilaisen Specimen muotoilutoimiston edustajien vierailun Helsinkiin. Specimen on uusi huonekalujen ja käyttötavaroiden suunnitteluun erikoistunut toimisto, joka esittelee nuorten ranskalaistaiteilijoiden kuten Constance Guisset, Sylvain Rieu-Piquet, Guillaume Delvigne ja Pierre Lotan töitä. Ranskalaista ajankohtaista muotoilua nähdään festivaalin aikana myös Habitare messuilla "100" näyttelyssä, jossa on esillä muutama uusi tuote.

Jacques Tati –kokonaisuus

Elokuvantekijä Jacques Tati tehdään tunnetuksi helsinkiläisille elokuvien, näyttelyiden, keskustelujen ja kulttuurikurssien kautta. Elokuva-arkisto toteuttaa Orionissa sekä Sörnäisissä Tati –ohjelmaa ja Postimuseo suunnittelee näyttelyä koko syksyille. "Lystikäs Postimies" -näyttely keskittyy postimies ja postilaitostyön tehokkuuden teemoihin (Jour de fête -elokuvan innoittamana). Lystikäs kirjeenkantaja elokuva on kuvattu Saint Sévère:n kylässä vuonna 1947. Näyttely toteutetaan yhteistyönä Postimuseon, Helsingin kaupungin, Pariisin Cinémathèque:n ja Tatin perikunnan kanssa. Näyttely koostuu pitkälti originaalimateriaaleista (valokuvia, julisteita, postimiehen rekvisiittaa, muistiinpanoja ja käsikirjoituksia) sekä elokuvista ja Postimuseon omista kokoelmista kootuista esineistä.

Elokuva-arkisto (Kava) järjestää Jacques Tati juhlanäytökset Bio Rexissä ja Orionissa säännöllisin väliajoin koko syksyn ajan. Postimuseon näyttelyn avajaisten ja elokuvanäytösten yhteyteen suunnitellaan sirkusohjelmaa Tatin komiikan hengessä.

Residenssivaihto 30.8.-10.10.2010

Pariisin ja Helsingin kaupungit toteuttavat yhteistyönä valokuvaaja Stéphanie Lacombe:in taiteilijaresidenssin. Stéphanie Lacombe on kutsuttu kuudeksi viikoksi Helsinkiin, jossa hän työstää materiaalia uuteen valokuvanäyttelyyn. Stéphanie on palkittu valokuvaaja, joka on saanut mm. arvostetun Nièpce palkinnon näyttelystään "La France à table".

Helsingin Sarjakuvafestivaalilla sekä **Sarjakuvakeskuksella** on molemmilla vahva ranskalainen painotus ohjelmistoissaan. Sarjakuvakeskus järjestää mm. taiteilijavaihtoja ja näyttelyitä. Keskus on myös kutsunut ranskalaiset suositut ja elämäntyöstään palkitut sarjakuvantekijät Charles Berberianin ja Philippe Dupuyn Helsinkiin tekemään matkakirjan syksyllä toteutettavan vierailun aikana. Matkakirja julkaistaan vuoden 2011 alkupuolella. Suomen sarjakuvaseura tuottaa myös Kirjamessuille ohjelmaa ja ensi syksynä on tarkoitus tuoda messuille kaksi mielenkiintoista uutta ranskalaista sarjakuvantekijää ja esitellä heidän töitään osastolla sekä lavaohjelmassa. Lisäksi messuosastolle tilataan uutta ranskalaista sarjakuvaa myyntiin suoraan ranskalaisilta kustantajilta. Kutsuttavat vieraat vahvistetaan kevään aikana. Kirjamessut vetävät yhteen Sarjakuvaseuran Ranska-aiheisen syksyn ja kokonaisuuden tuloksia esitellään monipuolisesti.

Helsingin sarjakuvafestivaalit on Suomen suurin sarjakuvatapahtuma. Helsingin 25. sarjakuvafestivaalit järjestetään 10 - 12.9.2010. Festivaalin tapahtumia nähdään Lasipalatsin aukiolla, Kiasma-teatterissa, Kirjasto 10:ssä sekä eri gallerioissa ja

näyttelytiloissa ympäri Helsingin. Sarjakuvan teemamaa vuonna 2010 on Ranska. Teeman tiimoilta festivaalin kunniavieraisiksi kutsutaan useita ranskalaisia sarjakuvataiteilijoita, mm. jo varmistunut taiteilija Cyril Pedrosa.

Sarjakuvanäyttelyt aluetaloihin ja Lasipalatsin Näyttelytilaan

Nykysarjakuvan katselmusta suunnitellaan näyttelyiden, työpajojen ja taiteilijatapaamisten muodossa. Ajatuksena on saada neljä samanaikaista sarjakuvanäyttelyä kaupungin aluetaloihin (Stoa, Vuotalo, Malmitalo ja Kanneltalo). Taiteilijat vahvistuvat kevään aikana. Lasipalatsin Näyttelytilaan pystytetään Guy Delislen näyttely 16.8.-5.9.2010. Kriitikoiden suosiossa kylpevä Delisle on yksi ranskankielisen nykysarjakuvan tärkeimmistä nimistä. Delislen pääteokset ovat hänen matkakokemuksistaan Aasian maissa kertovat sarjakuvaromaanit Shenzhen, Pjongjang ja Merkintöjä Burmasta. Nämä reportaasi-sarjakuvat tarjoavat ainutlaatuisen kurkistuksen Pohjois-Korean ja Burman kaltaisiin suljettuihin yhteiskuntiin. Delislen tuotantoa on esillä ensimmäistä kertaa Kemin sarjakuvafestivaaleilla toukokuussa ja sieltä tämä originaalinäyttely siirtyy Helsinkiin.

Rakkautta ja Anarkiaa elokuvafestivaali 16.-26.9.2010

Ranskalaista ohjelmaa järjestetään säännöllisesti, syksyn festivaalille pyritään saamaan ranskalainen elokuva joko avajais- tai päätöselokuvaksi (parhaillaan neuvottelut on käynnissä Joann Sfarin ohjaamasta Serge Gainsbourgin elämästä kertovasta "Vie héroïque" elokuvasta). Ohjelmistoon pyritään, gala esityksen lisäksi, sisällyttämään kymmenen ranskalaisen elokuvan sarja. Tarkempi ohjelmisto selkiintyy kesällä.

Animatricks festivaali 15.-17.10.2010

Festivaalin puitteissa on suunnitteilla seuraavat kokonaisuudet:

- Animatricks aikoo esitellä kiitetyn ranskalaisen animaatio-ohjaajan Sylvain Chomet'n tuotantoa. Chomet'n uusin elokuva "L'illusionniste" perustuu legendaarisen Jacques Tatin käsikirjoitukseen ja se sai runsaasti huomiota Berliinin elokuvajuhlilla tänä vuonna. Sylvain Chomet kutsutaan myös ohjaajavieraksi festivaalille. Ohjaajavierailuun kuuluisi Chomet'n suomalaisille animaatioalan ammattilaisille pitämä Master Class, sekä laajemmalle yleisölle avoin keskustelutilaisuus.

- Gobelins L'école de l'image -koulu Elokuvanäytös & Master Class

Gobelins -koulun oppilastyöt ja sieltä valmistuneiden animaationtekijöiden työt ovat olleet alan foorumeilla ja näytöksissä hyvin esillä. Ne ovat herättäneet huomiota energisyydellään sekä korkealaatuisella kädenjäljellään. Animatricksin näytöksessä esitetään koulun oppilaiden uusimpia töitä sekä helmiä vuosien varrelta. Paikalle aiotaan kutsua myös joko Gobelins-koulun opettaja tai sieltä valmistunut ohjaaja, pitämään Master Classin suomalaisille animaatioalan ammattilaisille.

Lisäksi Animatricks koostaa lapsille ja koko perheelle suunnatun näytöksen, jossa esitellään monipuolisesti ranskalaista animaatiota.

Nykysirkus

Sirkusta nähdään 5-3-1 Uuden ja kokeellisen jongleerauksen festivaalin aikana (15.-17.10.2010). Festivaalin ohjelmisto tarkentunee kevään aikana. Helsingissä kokoontuu myös eurooppalaisten nuorten taiteilijoiden Jeunes Talents Cirque Europe -verkoston tiimoilta alan ranskalaisia ja suomalaisia ammattilaisia. Suunnitteilla on myös Tatin elokuvaesitysten kylkeen sopivaa sirkusohjelmaa.

Luentosarja 2.9.- 28.10.2010

Luentosarja järjestetään Helsingin Yliopistolla torstai-iltaisain koko syksyn ajan. Yliopiston historian laitos koordinoi sarjaa yhteistyössä romaanisen filologian laitoksen kanssa. Tarkempi sisältökuvaus luennoista vahvistuu kevään aikana.

Kirjamessut, 28.-31.10.2010

Vuosittaiset kirjamessut järjestetään Messukeskuksessa, samaan aikaan Viini ja Ruokamessujen kanssa. Ranska on kutsuttu Kirjamessujen teemamaaksi, joten tiedossa on lukuisia kirjaesittelyitä ja kirjailijavierailuja. Messu-ohjelma vahvistunee huhtikuun loppuun mennessä.

Helsingin kaupunginkirjasto juhlii 150-vuotisjuhlavuottaan ja sen kunniaksi vuosi 2010 on erittäin ohjelmallinen. Kirjasto on suunnitellut mm. seuraavia ranskalaisia kokonaisuuksia:

- Pasilan pääkirjastossa näyttely "Maigret, traversée de Paris"
- lasten sadutusta eri kirjastoissa
- kirjailijavierailut ja keskusteluillat (mm. filosofia keskustelut)
- luentosarjat (Yle radioi)
- elokuvien katselumahdollisuus kirjaston tiloissa
- teemailta jonkun suuren kirjailijanimen ympärille, esim. Proust.
- ammattilaisseminaari kirjastohenkilöstölle pääkaupunkiseudulla yhteistyössä Pariisin kaupungin kirjaston kanssa

Les Lumières –valistusajan konsertti ja tanssiaiset 29.10.2010

Les Lumières- valistusajan hengessä tuotetaan kirjallinen konsertti ja salonki- tanssiaiset kaupungintalon juhlasaliin. Ohjelma perustuu ranskalaisen kreivin Alphonse Fortia de Pilies:in sävellyksiin ja matkakertomuksiin, jotka hän kirjoitti Helsingistä 1700-luvulla. Konsertissa esiintyvät ranskalaiset eturivin muusikot Patrick Gallois ja Charles Barbier yhdessä suomalaisten muusikoiden kanssa. Tanssiaisia johtaa Javier Torres.

Ohjelmassa kuullaan dialogin muodossa näyttelijöiden ranskaksi ja suomeksi esittämänä otteita kreivi Fortia de Piliesin kirjallisista teoksista sekä musiikkia hänen säveltämistään oopperoista ja baleteista sekä hänen suosimiensa säveltäjien Gluckin ja Méhulin musiikkia, mm. Mehulin 1. sinfonia. Mehulin musiikkia ei ole aikaisemmin soitettu Suomessa. Illan kruunaa buffet, joka tarjoaa tanssiaisvieraille ranskalaista ja suomalaista luomuruokaa 1700-luvun tyyllisellä torilla korttelin sisäpihalla.

Anu Pennasen mediataidenäyttely "Spleen" Kaapelitehtaan näyttelytilassa 27.10.-14.11.2010

Spleen on Anu Pennasen uusi 5 –screenin arkkitehtoninen videoinstallaatio historiallisesta Les Hallesista, Euroopan suurimmasta metroasema-ostoskeskuskompleksista. Teos on kuvattu juuri ennen alueen uudelleenrakentamista. Nimi Spleen viittaa Charles Baudelairen proosarunokokoelmaan, jossa välähdystenomaisten tuokiokuvien kautta kuvataan epämääräiseen alakuloon johtavaa voimattomuuden tunnetta. Ihminen on ratas suurkaupungin mekanismeissa, hän etenee, mutta mihin suuntaan?

Les Hallesilla kohtaavat ihmiset ovat jatkuvasti arvioivien katseiden, sosiaalisten ristiriitojen ja historian puristuksissa, kuvan kaupungin keskipisteessä. Teos on toteutettu yhteistyössä siihen osallistuneiden eri-ikäisten pariisilaisten ja Aubervilliersin lähiöstä kotoisin olevien nuorten elokuvaopiskelijoiden kanssa.

Anun näyttely on esillä samanaikaisesti Pariisissa Kulttuurikeskus 104:ssä, jossa taiteilija on ollut residenssissä. Kaapelitehtaan ja 104 yhteistyötä on toivottu ja samanaikaiset näyttelyt muodostavat mainion alun tulevaisuutta ajatellen.

Tanssi

Tanssiohjelmaa suunnitellaan parhaillaan **Tanssiareenan** kanssa. Tanssiareena vastaa Liikkeellä Marraskuussa tanssifestivaalin järjestämisestä, jonka puitteissa yhteistyötä ranskalaisten tanssiryhmien kanssa on tehty jo vuosia. Ensi syksyn festivaalilla päästään nauttimaan kulttuurikeskus Stoassa 2.–4.11. ranskalaisesta nykytanssista kahden hyvin erilaisen esityksen kautta: Martine Pisani: *Sans* ja Cecilia Bengolea/Francois Chaignaud: *Sylphides*.

Helsingin kaupungin kulttuurikeskus ja erityisesti sen aluetalot ovat ideoineet ranskalaista ohjelmaa koko syksylle. Käyttöön otetaan hyväksi todetut toimintakanavat, kuten kulttuurikurssit, lukiolaisten elokuvasarjat, Stoan kirjailijavierailut, sekä säännöllinen esitystoiminta saleissa ja näyttelytiloissa. Esimerkiksi Malmitalolla ollaan kiinnostuneita toteuttamaan seuraavat tapahtumat:

- Saaban kuningatar –nukketeatteriesitys (Juhlaviikoilla esiintyvä ranskalainen nukketeatteri)
- Päivi Auran Me-Me -esitys lapsille, jossa ranskalaisia esiintyjiä
- Dokteater Tittut: Pomelo, ranskalaislasten suosikki Pomelo-norsusta nukketeatteriesitys ruotsiksi.
- Jeunes Talents Cirque Europe, uutta sirkusta, Juhlaviikkojen ohjelmistossa
- Elokuvaa: Maigret ja Tati, ilmaisenäytöksiä. Elokuvista myös toiveena Truffaut:n Fahrenheit 451 sekä Tavernier:in Auringonpimennys.
- Ranskan entisien alusmaiden kulttuuria: elokuvia ja maista suomeen muuttaneiden musiikkiesityksiä, vapaa pääsy
- Näyttelyt: Ranskalainen sarjakuva sekä residenssitaiteilijaksi valitun Stéphanie Lacomben näyttely "France à table". Mahdollisesti yhteistyötä kirjaston kanssa sarjakuvan tiimoilta.
- Okibulla –esitys
- 60+ -eläkeläissarjaan 1-2 Ranska-teemaista näytöstä, esim. Piaf-esitys.